

Provinciale Staten van Zeeland
T.a.v. de voorzitter

uw kenmerk:

ons kenmerk: 19009317

bijlagen: 1

behandeld door: A. Maas

doorkiesnummer: 0118-631173

Middelburg, 22-03-2019

onderwerp: Jaarverslag 2018 Rekenkamer Zeeland

Geachte voorzitter,

Op 21 maart 2019 hebben wij het jaarverslag 2018 van de Rekenkamer Zeeland vastgesteld. Conform het reglement van de Rekenkamer ontvangt u dit verslag hierbij ter kennisname (bijlage).

Opgeleverde onderzoeksrapporten

In 2018 werden door de Rekenkamer Zeeland een viertal onderzoeken afgerond:

- 380kV
- Natuurbeheer
- Westerscheldeferry
- Energietransitie

Het onderzoek naar het opleggen, bekrachtigen en opheffen van geheimhouding en het onderzoek naar externe inhuur, beiden uit ons onderzoeksprogramma 2018, worden in 2019 door ons afgerond.

Mutatie in bestuur Rekenkamer

Om persoonlijke redenen is mevrouw drs. R.A. de Visser per 1 september 2018 gestopt als lid van de Rekenkamer Zeeland. Met de benoeming van mevrouw T. Groenendijk- de Vos per 1 november 2018 is het bestuur van de Rekenkamer weer compleet.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Namens het bestuur van de Rekenkamer Zeeland,

mr. C.M. de Graaf
voorzitter

Rekenkamer Zeeland Jaarverslag 2018

21 maart 2019

Colofon

De Rekenkamer Zeeland voert onafhankelijk onderzoek uit naar de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het door de Provincie Zeeland gevoerde beleid. Daarmee versterkt zij de kaderstellende en controlerende rol van Provinciale Staten. De Rekenkamer is een onafhankelijk instituut en daarmee geen onderdeel van de provinciale organisatie. De Rekenkamer bestaat uit een bestuur, een ambtelijk secretaris en medewerkers.

De voorzitter van de Rekenkamer Zeeland is de heer mr. C.M. de Graaf . De overige leden van het bestuur zijn de heer drs. H.J.W. Verdellen en mevrouw T. Groenendijk-de Vos MA.

De secretaris van de Rekenkamer is de heer drs. A. Maas. De ambtelijke bezetting van de Rekenkamer bestaat verder uit de heer drs. ing. M.L.M. Dobbelaer en mevrouw E.E.I. Dombi

Rekenkamer Zeeland
Abdij 6
4331 BK Middelburg
Postbus 6001
4330 LA Middelburg
Tel 0118 – 63 18 41
rekenkamer@zeeland.nl
www.rekenkamerzeeland.nl

VOORWOORD

Het bestuur van de Rekenkamer Zeeland kijkt met genoegen terug op 2018. Met een viertal afgeronde en twee opgestarte onderzoeken was dit het meest productieve jaar van de Rekenkamer sinds de start in 2005.

Nu valt het succes van ons onderzoek natuurlijk niet enkel af te meten aan de hoeveelheid rapporten die wij uitbrengen. Veel meer gaat het er om dat ons werk de kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende rol van Provinciale Staten versterkt. Gelukkig menen wij ook hierin veelal te zijn geslaagd, afgaand op de signalen die wij ontvangen uit Provinciale Staten en de Programmaraad.

Wij willen hierbij de leden van de Programmaraad in het bijzonder bedanken voor de prettige samenwerking. Kritisch maar harmonieus was de Programmaraad ook in 2018 weer een goede adviseur ten aanzien van onze onderwerpkeuze en een belangrijk klankbord gedurende de lopende onderzoeken.

Jammer was het dat halverwege 2018 ons bestuurslid Renée de Visser besloot de Rekenkamer te verlaten. Gelukkig slaagde de werkgeverscommissie vanuit Provinciale Staten er al snel en goed in om ons bestuur weer compleet te maken door Tanja Groenendijk-de Vos voor te dragen voor benoeming per 1 november 2018.

Dit jaarverslag verschijnt net na de Statenverkiezingen van 2019. Als Rekenkamer nemen wij daarom waarschijnlijk afscheid van een aantal vertrouwde gezichten binnen Provinciale Staten. Tegelijkertijd zien we ook uit naar de samenwerking met de nieuwe fracties in Provinciale Staten. In het bijzonder geldt dit voor de samenwerking met de nieuwe Programmaraad die na de verkiezingen zal worden geformeerd.

Wij bedanken u voor het vertrouwen dat wij als Rekenkamer van u als Provinciale Staten in de afgelopen periode ontvingen en wensen u als nieuwe Staten van Zeeland alle succes toe!

Namens het bestuur van de Rekenkamer Zeeland,

mr. C.M. de Graaf
voorzitter

INHOUDSOPGAVE

<u>VOORWOORD</u>	- 1 -
<u>INHOUDSOPGAVE</u>	- 1 -
<u>1. INLEIDING</u>	- 1 -
1.1 Taak en positie van de Rekenkamer Zeeland	- 1 -
1.2 Verantwoording aan Provinciale Staten.....	- 1 -
<u>2. AFGERONDE ONDERZOEKEN</u>	- 2 -
2.1 Rol van Gedeputeerde en Provinciale Staten bij Zuid-West 380 kV	- 2 -
2.2 Natuurbeheer	- 4 -
2.3 Westerscheldeferry	- 5 -
2.4 Energietransitie	- 6 -
<u>3. LOPENDE ONDERZOEKEN</u>	- 8 -
3.1 Geheimhouding	- 8 -
3.2 Externe inhuur en uitbesteding.....	- 8 -
<u>4. BEDRIJFSVOERING REKENKAMER</u>	- 10 -
4.1 Samenstelling bestuur	- 10 -
4.2 Ambtelijke bezetting	- 10 -
4.3 Programmaraad.....	- 10 -
4.4 AVG.....	- 10 -
4.5 Financiën	- 11 -

1. INLEIDING

1.1 TAAK EN POSITIE VAN DE REKENKAMER ZEELAND

De Rekenkamer Zeeland voert onafhankelijk onderzoek uit naar de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het door de Provincie Zeeland gevoerde beleid. Daarmee versterkt zij de kaderstellende en controlerende rol van Provinciale Staten. De Rekenkamer is een onafhankelijk instituut en daarmee geen onderdeel van de provinciale organisatie. De Rekenkamer bestaat uit een bestuur, een ambtelijk secretaris en medewerkers.

Aanleiding voor de instelling van de Rekenkamer is het dualisme. Waar de Algemene Rekenkamer dit op Rijksniveau doet, kijkt de Provinciale Rekenkamer sinds 2005 of het geld op Provinciaal niveau juist en nuttig wordt besteedt. Het vergt namelijk vanuit de controlerende rol veel tijd en deskundigheid om (beleids-)onderzoek uit te voeren. In Zeeland is gekozen voor een eigen provinciale Rekenkamer. Andere provincies kozen met één of meer provincies voor een gezamenlijke Rekenkamer.

1.2 VERANTWOORDING AAN PROVINCIALE STATEN

Conform het reglement van orde legt de Rekenkamer Zeeland uiterlijk voor 1 april verantwoording af aan Provinciale Staten over haar werkzaamheden en bestedingen over het voorgaande jaar.

Meer over de Rekenkamer Zeeland is vinden op www.rekenkamerzeeland.nl. Daar zijn ook alle opgeleverde onderzoeksrapporten te downloaden.

2. AFGERONDE ONDERZOEKEN

In 2018 werden er vier onderzoeken afgerond. De bijbehorende onderzoeksrapporten werden aan Provinciale Staten van Zeeland aangeboden.

Het onderzoek naar de rol van Gedeputeerde en Provinciale Staten bij Zuid-West 380 kV kwam voort uit het onderzoeksprogramma 2017 en werd al in 2017 opgestart.

2.1 ROL VAN GEDEPUTEERDE EN PROVINCIALE STATEN BIJ ZUID-WEST 380 KV

Rekenkamer beveelt aan om effectiever te sturen op processen met Rijk

De Rekenkamer Zeeland onderzocht de rol van Gedeputeerde en Provinciale Staten bij het proces rond de geplande nieuwe hoogspanningsverbinding tussen Borssele en Rilland: Zuid-West 380 kV. Zij keek daarbij naar kritische succesfactoren van dit project door inzicht te bieden in de kaders, de organisatie, het procesverloop en de rolinvulling. Het Rijk is bevoegd gezag van het project en de formele rol van het Provinciebestuur in het proces was daarom beperkt. De Rekenkamer plaatst kanttekeningen bij de inzet en de wijze waarop deze rol van 2009 tot 2018 in de praktijk is uitgevoerd. De Rekenkamer concludeert dat Provinciale Staten (PS) en Gedeputeerde Staten (GS) van Zeeland effectiever kunnen sturen op dergelijke processen met de Rijksoverheid.

Doeltreffendheid van Provincie kan beter

Een groter urgentiegevoel aan het begin van het proces met het Rijk over de nieuwe 380 kV verbinding had kunnen zorgen voor een betere kaderstelling door PS en het scherper en eerder in beeld krijgen van de betrokken provinciale belangen en mogelijke maatschappelijke onrust. Ook had op de maatschappelijke onrust eerder geanticipeerd kunnen worden en had de verbinding met andere relevante interbestuurlijke processen beter benut kunnen worden. Indien bij de opzet en werking van de provinciale inzet meer rekening was gehouden met de in het onderzoek benoemde kritische succesfactoren, had de doeltreffendheid van de provinciale inzet beter kunnen zijn.

Drie aanbevelingen

De Rekenkamer doet PS drie aanbevelingen om de inzet van de Provincie Zeeland te versterken in processen waar zij in een afhankelijke positie met het Rijk opereert:

1. DENK MAJEURE PROCESSEN MET HET RIJK AAN HET BEGIN STRATEGISCH DOOR

Benut in de toekomst het begin van majeure processen beter. Dit is van groot belang gelet op het betrokken financieel, bestuurlijk, beleidsmatig en/of maatschappelijk belang. Bij de start is het belangrijk om het te doorlopen proces strategisch te doordenken en aan de hand daarvan expliciete kaders te stellen. Het stellen van kaders geeft richting aan de provinciale inzet en is noodzakelijk voor het uitvoeren van de controlerende rol door PS. Daarnaast draagt kaderstelling bij aan het bepalen welke inzet van GS en de ambtelijke organisatie nodig is.

2. MAAK EEN PROVINCIALE STRATEGISCHE AGENDA VOOR MAJEURE PROCESSEN MET HET RIJK

Stel als PS samen met GS een strategische agenda op. Deze agenda dient overzicht te bieden op en inzicht te geven in de lopende en aanstaande majeure processen met het Rijk. Die agenda maakt het niet alleen mogelijk om op die processen beter te sturen. De agenda biedt PS en GS ook de mogelijkheid om tijdig te anticiperen en om de verbindingen tussen deze processen te leggen en te benutten.

3. WERK LEERPUNTEN VERDER UIT IN EEN BESTUURLIJKE WERKGROEP

Laat de eerste twee aanbevelingen verder uitwerken door een bestuurlijke werkgroep. De Rekenkamer Zeeland geeft daarbij zeven handvatten mee die naar voren zijn gekomen in het onderzoek naar Zuid-West 380 kV

- 1) Spreek een eenduidige manier af met GS over hoe en wanneer PS worden geïnformeerd en controleer vervolgens of deze afspraken worden nagekomen. a. Doe dit proactief en wees attent op het reeds doorlopen proces. b. Wees bewust van de trechter die dergelijke processen veelal kenmerken.
- 2) Borg in de afspraken dat GS PS tijdig informeren over substantiële wijzigingen in scope, inhoud of inzichten en ga na of de gestelde kaders nog steeds van toepassing zijn of aanpassing behoeven.
- 3) Borg dat GS een passende organisatievorm en duidelijke organisatiestructuur voor het majeure interbestuurlijke proces opzetten.
- 4) Toets bij de kaderstelling aan de voorkant van het proces en tijdens de uitvoering van het proces of voldoende expertise of contra-expertise beschikbaar is. Dit geldt vooral bij specialistische onderwerpen.
- 5) Leg bij de kaderstelling aan de voorkant van het proces en tijdens de uitvoering van het proces verbinding met andere relevante ontwikkelingen en processen. Draag GS op om bij beïnvloeding van inhoud en besluitvorming proactief de verbinding met deze ontwikkelingen en processen te leggen.
- 6) Blijf inzetten op het samenbrengen en -houden van betrokken Zeeuwse gemeenten. Zet in op het formuleren van één gemeenschappelijke boodschap en verkondig deze gezamenlijk consequent en consistent.
- 7) Wees alert op de impact die de ontwikkeling op korte of lange termijn kan hebben op inwoners en bedrijven in de regio. Zorg dat dit tijdig en proactief onder de aandacht wordt gebracht bij de samenwerkingspartners (Rijk). En organiseer proactief het netwerk met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties.

Bestuurlijke opvolging van de conclusies en aanbevelingen

De Statencommissie Ruimte behandelde op 5 oktober 2018 het Rekenkamerrapport over de rol van Gedeputeerde en Provinciale Staten bij Zuid-West 380 kV. Provinciale Staten besloten op 26 oktober 2018 om de aanbevelingen over te nemen (hamerstuk).

[Download de rapportage](#)

[Download de infographic](#)

[Download het persbericht](#)

[Download het Statenvoorstel](#)

[Online uitzending Statencommissie](#)

[Online uitzending Statenvergadering](#)

2.2 NATUURBEHEER

Rekenkamer beveelt aan om effecten van natuurbeleid zichtbaarder te maken

De Rekenkamer Zeeland onderzocht het beleid voor het beheer en de bescherming van de natuur in Zeeland en analyseerde de doelmatigheid en doeltreffendheid van dat beleid. Daarbij werd ook nagegaan welke rol Provinciale Staten van Zeeland in het natuurbeleid heeft en of zij in staat worden gesteld om bij te sturen.

Landelijk subsidiestelsel

Voor 2014 werd het natuurbeleid hoofdzakelijk door het Rijk uitgevoerd. Door de decentralisatie van het natuurbeleid is die verantwoordelijkheid met ingang van 2014 naar de Provincies overgeheveld. Het beheer van de natuurgebieden in Zeeland wordt uitgevoerd door diverse natuurbeherende organisaties en particulieren. Op basis van een efficiënt subsidiestelsel kunnen zij een subsidie voor het beheer aanvragen. Door de landelijke uniformiteit van dat subsidiestelsel heeft de Provincie Zeeland weinig beleidsruimte om daarbij een eigen beleid te voeren.

Provinciale rol

Provincie Zeeland zou kunnen onderzoeken of vrijwillige ruil van bestaande natuurgebieden tussen de beheerders onderling kan leiden tot minder versnippering van de natuurgebieden en daarmee tot een verbetering van de doeltreffendheid en doelmatigheid van het natuurbeheer. De Rekenkamer heeft vastgesteld dat Provinciale Staten van Zeeland bij de implementatie van de nieuwe natuurwetgeving goed meegenomen werden door Gedeputeerde Staten. Door het ontbreken van een landelijk beoordelingssysteem zijn echter monitoringsdata niet vertaald naar een rapportage over de doeltreffendheid van het natuurbeheer. Provinciale Staten zijn daardoor te beperkt geïnformeerd over met name de kwalitatieve aspecten van het natuurbeleid.

Tevredenheid in het veld

Uit het onderzoek blijkt dat men in het veld tevreden is over de rolinvulling van de Provincie Zeeland. Daarbij worden wel zorgen geuit over de bezetting op sommige onderdelen van het natuurbeleid en over de huidige flexibilisering van het provinciaal apparaat. Natuur vergt beleid van de lange adem. Roulatie en arbeidsflexibiliteit hebben allerlei positieve effecten maar gewaakt moet worden voor de kennisborging op dit specifieke beleidsterrein.

Bestuurlijke opvolging van de conclusies en aanbevelingen

Hoewel Gedeputeerde Staten in haar bestuurlijke reactie (opgenomen in het onderzoeksrapport) kritisch waren over sommige conclusies en aanbevelingen van de Rekenkamer, werden de meesten daarvan toch gesteund door het College.

Provinciale Staten hebben op 26 oktober 2018 besloten dat alle aanbevelingen van de Rekenkamer door Gedeputeerde Staten betrokken moesten worden bij de Nota Natuurwetgeving die op 26 oktober 2018 door Provinciale Staten werd vastgesteld.

[Download het onderzoeksrapport](#)

[Download het persbericht](#)

[Download het Statenvoorstel](#)

[Online uitzending Statencommissie](#)

[Online uitzending Statenvergadering](#)

2.3 WESTERSCHELDEFERRY

Vier verbeter-aanbevelingen van Rekenkamer voor proces Westerschelde Ferry

De Rekenkamer Zeeland onderzocht de stappen die resulteerden tot de oprichting van de Westerschelde Ferry BV door de Provincie Zeeland.

Achtergrond

Sinds de ingebruikname van de Westerscheldetunnel in maart 2003 onderhoudt de Provincie Zeeland een OV-verbinding tussen Vlissingen en Breskens. Aanvankelijk werd deze veerverbinding door een OV-bedrijf geëxploiteerd. De aanbesteding voor de concessie 2015-2018 bleek in april 2014 echter niet tot inschrijvingen van marktpartijen te leiden. Ondanks een marktverkenning vooraf, werden geen offertes ingediend. Na een aantal alternatieven onderzocht te hebben werd door Gedeputeerde Staten besloten de exploitatie van de veerverbinding zelf ter hand te nemen. Daartoe werd de Westerschelde Ferry BV opgericht, een 100% deelneming van de Provincie Zeeland.

Het onderzoek

De Rekenkamer Zeeland analyseerde tijdens dit onderzoek:

1. Het proces rond de aanbesteding van het fiets-voetveer Vlissingen-Breskens.
2. De oprichting van de overheids-BV.
3. De daaropvolgende exploitatie van de openbaar vervoer-verbinding door de Provincie Zeeland.

Ten aanzien van de aanbestedingsprocedure 2015-2018 stelt de Rekenkamer vast dat de aanbestedingsprocedure technisch goed werd uitgevoerd, dat in het aanbestedingsteam de diverse benodigde competenties vertegenwoordigd waren en dat Provinciale Staten van Zeeland op de juiste wijze betrokken werden bij deze procedure. Daarbij is de Rekenkamer kritisch over de toegevoegde waarde van de uitgevoerde marktverkenning, over het niet voorhanden zijn van een alternatief scenario en over het uitblijven van een evaluatie van deze aanbestedingsprocedure.

Wat de oprichting van de Westerschelde Ferry BV betreft stelt de Rekenkamer vast dat Provinciale Staten hierin goed werden meegenomen door Gedeputeerde Staten maar dat de tijdsdruk maakte dat de invloed van Provinciale Staten maar beperkt kon zijn. Volgens de Rekenkamer had de mogelijkheid om een heraanbesteding uit te voeren nadrukkelijker onderzocht moeten worden en ook hier stelt de Rekenkamer vast dat een evaluatie is uitgebleven.

Provinciale Staten worden volgens de Rekenkamer goed betrokken en gedetailleerd geïnformeerd over de exploitatie van de Westerschelde Ferry BV. Wel had Gedeputeerde Staten de beschikbare financiële informatie over de exploitatie van de Westerscheldeverbinding beter kunnen benutten.

Aanbevelingen

Gebaseerd op de bovenstaande conclusies heeft de Rekenkamer de vier aanbevelingen geformuleerd die tot verbetering van de continuïteit en een eventuele nieuwe aanbesteding van de Westerscheldeverbinding moeten leiden.

1. Geef meer aandacht aan risicomanagement bij toekomstige keuzes over de inrichting van de Westerschelde Ferry.
2. Borg de kwaliteit van kennis voor het Westerschelde Ferrydossier.
3. Creëer meer dialoog met de markt door een formele en uitgebreidere marktverkenning en overweeg vervolgens een concurrentiegerichte dialoog uit te voeren bij eventuele nieuwe aanbestedingen.
4. Maak formele evaluatie een vast onderdeel van processen en projecten.

Bestuurlijke opvolging van de conclusies en aanbevelingen

In haar bestuurlijke reactie (opgenomen in het onderzoeksrapport) geven Gedeputeerde Staten aan de conclusies en aanbevelingen van de Rekenkamer over te nemen en te betrekken bij de toekomstverkenning voor het fiets-voetveer die toen werd opgesteld.

Wel worden er door het College wat nuances aangebracht bij het rapport van de Rekenkamer. Zo was er 'met de kennis van toen' destijds geen aanleiding om te verwachten dat de aanbestedingsprocedure niet tot een gunning zou leiden. Ook wordt in de reactie aangegeven dat de tijdsdruk om tot een alternatieve oplossing, de inbesteding, te komen onvermijdelijk was en maakte dat Provinciale Staten dit mogelijk als 'een voldongen feit' ervoeren.

Provinciale Staten hebben op 7 december 2018 besloten dat alle aanbevelingen van de Rekenkamer worden opgevolgd.

[Download onderzoeksrapport](#)

[Download het persbericht](#)

[Download het Statenvoorstel](#)

[Online uitzending Statencommissie](#)

[Online uitzending Statenvergadering](#)

2.4 ENERGIETRANSITIE

Energietransitie maakt forse inzet op samenwerken in Zeeland noodzakelijk

De rekenkamer Zeeland onderzocht samen met de vier andere Provinciale Rekenkamers de stand van zaken rond energietransitie. Energietransitie staat hierbij voor: De overgang van het gebruik van fossiele brandstoffen naar duurzame energie. Het onderzoek brengt per provincie de verschillen en de opgave rond de transitie in beeld en geeft aan wat de inzet per provincie daarbij is geweest vanaf 2016. Samenwerken met industriële grootverbruikers, de bebouwde omgeving en fors meer inzet op opwekking van duurzame energie zijn de Zeeuwse speerpunten.

De Rekenkamer Zeeland constateert dat Gedeputeerde en Provinciale Staten van Zeeland zich bewust zijn van het feit dat er gezamenlijke plannen van provincie en partners nodig zijn. Die plannen zijn er en de uitvoering daarvan krijgt gestalte in de praktijk, blijkt uit het onderzoek.

Zeeuwse situatie

Provinciale Staten van Zeeland streven naar een klimaatneutraal Zeeland in 2050. Het onderzoek van de Rekenkamers laat zien dat er nog een lange weg te gaan is. De meest recente cijfers dateren uit 2016. Ongeveer 3.1% van de energie die in Zeeland wordt gebruikt is opgewekt met hernieuwbare bronnen. De uitstoot van CO₂ in Zeeland bedraagt ongeveer 13,6 Megaton. De grootste opgave ligt in Zeeland bij de industrie. De Zeeuwse industrie gebruikt ongeveer twee derde van de energie die in de provincie wordt gebruikt.

Aanbevelingen

De gezamenlijke rekenkamers adviseren om in de toekomst beter zichtbaar te maken wat de bijdrage van de provincies zijn en bevelen aan om meer van elkaar te leren. Dit om te kunnen sturen op doelen die veelal ver in de toekomst liggen. De Rekenkamer Zeeland onderschrijft deze aanbevelingen. De provincies kunnen veel van elkaar leren over wat zij allemaal doen om de energietransitie te versnellen en welke resultaten daarmee worden bereikt. De Rekenkamers constateren dat er nog maar

beperkt samen wordt geëvalueerd. Zij bevelen aan om dat in de toekomst nadrukkelijk wel te gaan doen. Tenslotte bevelen de Rekenkamers aan om beter te kijken of doelen en plannen haalbaar zijn. Het formuleren van tussendoelen helpt daarbij. Daardoor kunnen Provinciale Staten beter bijsturen in de toekomst.

Bestuurlijke opvolging van de conclusies en aanbevelingen

De Statencommissie Economie besprak de rapportage over energietransitie op 11 januari 2019. Provinciale Staten besloten op 1 februari 2019 de aanbevelingen uit het rapport over te nemen.

[Download de rapportage](#)

[Download het persbericht](#)

[Download het Statenvoorstel](#)

[Online uitzending Statencommissie](#)

[Online uitzending Statenvergadering](#)

3. LOPENDE ONDERZOEKEN

Naast de afgeronde onderzoeken naar het Natuurbeleid, de Westerschelde ferry en Energietransitie waren in het onderzoeksprogramma 2018 nog twee onderzoeken opgenomen. Eind 2018 werden het onderzoek naar 'geheimhouding' en het onderzoek naar 'externe inhuur' gestart. De afronding van beide onderzoeken zal in 2019 plaatsvinden.

3.1 GEHEIMHOUDING

Onderzoek naar het opleggen, bekrachtigen en opheffen van geheimhouding bij de Provincie Zeeland.

Nederland is een democratie. Daarom mag iedereen weten hoe de overheid, en dus ook de Provincie Zeeland, haar werk doet. Soms heeft de Provincie Zeeland te maken met dossiers waarin bepaalde informatie (tijdelijk) gevoelig is dan wel wettelijk is uitgezonderd van openbaarheid. Het kan dan nodig zijn om stukken (gemotiveerd) als geheim te bestempelen en de vergadering waarin het onderwerp behandeld wordt, achter gesloten deuren te laten plaatsvinden. Geheimhouding bij de Provincie Zeeland kan worden opgelegd door het college van Gedeputeerde Staten, de Commissaris van de Koning, een Statencommissie en door Provinciale Staten.

De Programmaraad van de Rekenkamer Zeeland heeft aangegeven dat 'geheimhouding' een relevant onderwerp is. Voor nieuwe Statenleden, maar ook voor hen die al langer zitting hebben in Provinciale Staten roepen de beleidsregels voor het (tijdelijk) opleggen van geheimhouding soms vragen op. Ook is het voor Statenleden niet altijd even duidelijk wat nu de actuele status is van opgelegde geheimhouding.

Een onderzoek naar 'geheimhouding' geeft Provinciale Staten van Zeeland inzicht in de beleidsregels omtrent het opleggen, bekrachtigen en opheffen van geheimhouding in het verkeer tussen Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten en zekerheid over de rechtmatige toepassing van die beleidsregels. Daarbij biedt het onderzoek Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten mogelijk inzicht in de effecten van het opleggen van geheimhouding op de (kwaliteit) van de democratische besluitvorming. Ook beoogt het onderzoek handvatten te bieden om het functioneren van het Provinciale bestuur met betrekking tot 'geheimhouding' verder te verbeteren en te anticiperen op het in werking treden van de WOO.

De centrale vraag van dit onderzoek luidt als volgt:

Volgt de Provincie Zeeland de regels omtrent het opleggen, bekrachtigen en opheffen van geheimhouding in het verkeer tussen Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten en wat betekent het werken met 'geheimhouding' voor de rol van Provinciale Staten?

De oplevering van de eindrapportage is voorzien in juni 2019.

[Download de startnotitie](#)

3.2 EXTERNE INHUUR EN UITBESTEDING

Onderzoek naar sturing op de Provinciale organisatie en de aan de Provincie Zeeland verbonden partijen.

Provinciale Staten hebben budgetverantwoordelijkheid. Zij zijn er mede voor verantwoordelijk dat de uitgaven door de Provincie doelmatig en doeltreffend plaatsvinden. Daarom is goede kaderstelling en toezicht door Provinciale Staten op dit terrein belangrijk. Ook voor uitgaven op het gebied van externe inhuur en uitbesteding. Hier is elk jaar een substantieel aandeel van de Provinciale begroting mee gemoeid.

Zorgvuldigheid is in relatie tot externe inhuur en uitbesteding een belangrijk uitgangspunt. Het gaat immers om publiek geld dat wordt besteed aan organisaties met een winst oogmerk. Dit gaat gepaard met een aantal risico's en mogelijke nadelen. De kosten voor uitbesteding kunnen bijvoorbeeld hoger zijn dan het uitvoeren in eigen beheer of kunnen onvoorzien uit de pas gaan lopen met de begroting. Bovendien kan veel uitbesteden en extern inhuren ertoe leiden dat kennis en competenties van intern personeel verloren gaat. Dat maakt een organisatie kwetsbaar en kan ertoe leiden dat een leverancier of ingehuurd externe partij te veel invloed krijgt op het primair proces. Een externe adviseur heeft doorgaans meer afstand tot een organisatie en dat brengt het risico met zich mee dat er een spanningsveld ontstaat met de praktische uitvoerbaarheid van adviezen.

Tegelijkertijd is zo weinig mogelijk externe inhuur of uitbesteding vanuit het oogpunt van doelmatigheid en doeltreffendheid niet altijd per se beter. Externe inhuur en uitbesteding kunnen hier juist ook een positieve invloed op hebben. Bijvoorbeeld als blijkt dat het intern personeel niet gekwalificeerd genoeg is om een bepaalde taak uit te voeren. Of als een klus slechts tijdelijk is, blijkt dat een externe partij een opdracht structureel goedkoper kan uitvoeren of er niet op tijd de noodzakelijke capaciteit beschikbaar kan worden gemaakt. Externe inhuur en uitbesteden kunnen ook onderdeel zijn van strategisch personeelsbeleid. Een flexibele organisatie kan snel meebewegen met veranderingen in de omgeving met goede relaties en contracten met externe leveranciers. Daarnaast geven externen doorgaans een frisse blik op dossiers en kan het interne personeel kennis en vaardigheden bij hen opdoen.

De specifieke context bepaalt al met al of externe inhuur of uitbesteding een goede keuze is. Het management is primair verantwoordelijk voor deze afweging. Goede beleidskaders dragen eraan bij dat zij van Gedeputeerde en Provinciale Staten in de praktijk de ruimte hebben om te kiezen voor de beste oplossing gegeven de politieke opdracht. Tegelijkertijd borgen deze kaders dat de beheersing van externe inhuur organisatorisch wordt geborgd, dusdanig dat besluitvorming goed onderbouwd en gedocumenteerd plaatsvindt. De kaderstelling zorgt ervoor dat er duidelijk afspraken zijn over verantwoording aan het bestuur, rolverdeling en dat informatie correct en bruikbaar is Provinciale Staten om invulling te geven aan hun toezichthoudende rol.

Provinciale Staten hebben in het verleden diverse keren gestuurd op de externe inhuur en het uitbesteden door de Provincie. Dat blijkt uit het door ons verrichtte vooronderzoek.

Het onderzoek geeft antwoord op de volgende centrale vragen:

1. Voldoet de sturing op externe inhuur en uitbesteding bij de eigen organisatie en bij aan de Provincie verbonden partijen door Provinciale en Gedeputeerde Staten aan doelmatigheids- en doeltreffendheidsnormen?

2. Welk effect heeft de toenemende mate van netwerksturing door de Provincie op de kaderstellende en controlerende rol van Provinciale Staten op dit terrein?

De oplevering van de eindrapportage is voorzien in september 2018.

[Download de startnotitie](#)

4. BEDRIJFSVOERING REKENKAMER

4.1 SAMENSTELLING BESTUUR

De voorzitter van de Rekenkamer Zeeland is de heer [mr. C.M. de Graaf](#). De overige leden van het bestuur zijn de heer [drs. H.J.W. Verdellen](#) en sinds 1 november 2018 mevrouw [T. Groenendijk-de Vos MA](#).

In 2018 heeft mevrouw drs. R. de Visser, om persoonlijke redenen besloten om haar werkzaamheden in het bestuur van de Rekenkamer Zeeland te beëindigen.

4.2 AMBTELIJKE BEZETTING

De secretaris van de Rekenkamer is de heer [drs. A. Maas](#). De ambtelijke bezetting van de Rekenkamer bestaat verder uit een de heer [drs. ing. M.L.M. Dobbelaer](#) en mevrouw [E.E.I. Dombi](#).

4.3 PROGRAMMARAAD

De Programmaraad fungeert voor het bestuur van de Rekenkamer als klankbord om het werk van de Rekenkamer zo effectief mogelijk te laten aansluiten bij de behoeften van Provinciale Staten. De programmaraad fungeert zodanig als spreekbuis van Provinciale Staten.

In 2018 bestond de Programmaraad uit de volgende leden van Provinciale Staten:

[Ing. J.J. van Burg, Joan, MSc \(voorzitter\)](#)

[M.A. van 't Westeinde](#)

[Ir. S.H.J. Tuinder](#)

[Drs. A. Pijpelink](#)

[A.G.M. Veraart MA](#)

[G.W.A. Temmink](#)

4.4 AVG

Op 25 mei 2018 is de Wet Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) werking getreden. De Rekenkamer Zeeland is in het kader van deze nieuwe Wet aangegeven als 'gegevensverwerker'. Daarom zijn in 2018 een aantal maatregelen getroffen. Uit oogpunt van doelmatigheid werd daarbij steeds zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de Provinciale organisatie. Zo wordt bijvoorbeeld gebruik gemaakt van de Functionaris Gegevensbescherming (FG) die hiertoe is aangesteld door Gedeputeerde Staten.

Meer informatie over de wijze waarop de Rekenkamer Zeeland invulling aan de AVG geeft is te vinden op de [website](#) van de Rekenkamer.

4.5 FINANCIËN

In de begroting 2018 van de Provincie Zeeland werd voor de Rekenkamer een totaal budget van € 319.363 beschikbaar gesteld. Van dit budget werd € 312.988 door de Rekenkamer besteedt in 2018.

Deze onderbesteding werd onder andere veroorzaakt door de tijdelijke onderbezetting binnen het bestuur van de Rekenkamer. De resterende € 6.375 valt daarom vrij in het Provinciale Jaarrekening-saldo.

Via het bestedingsvoorstel van Gedeputeerde Staten bij de Provinciale Jaarrekening 2018 (7 juni 2019) wordt Provinciale Staten verzocht om de vrijvallende € 6.500 als onderzoeksbudget over te hevelen naar 2019.